

Ljubljana, 3.10.2016

**Zadeva: Pobuda poslancem za vložitev predloga sprejetja avtentične razlage
Zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih**

Spoštovani,

Prosimo vas za podporo pri zaščiti interesov več kot sto tisoč potrošnikov, ki imajo trgovalni račun ali pa ga bodo v naslednjih mesecih morali odpreti.

Državni zbor je lani sprejel Zakon o nematerializiranih vrednostnih papirjih ZNVP-1, ki je uredil ukinitve registrskih računov pri Centralni klirinško depotni družbi KDD in določil najvišje stroške upravljanja trgovalnih računov. Da bi zaščitili potrošnike – male vlagatelje pred visokimi stroški poslovanja s trgovalnimi računi, obenem pa jih v okviru ukinitve registrskih računov ne prisilili k prodaji ali pa opustitvi svojih vrednostnih papirjev, so poslanci Državnega zbora v 4. odstavku 48. člena ZNVP-1 stroške poslovanja omejili na naslednja dva načina:

- Letni strošek vodenja računa in nadomestila za vzdrževanje stanja na računu v lasti potrošnika – fizične osebe ne sme presegati 0,5 odstotka povprečne vrednosti nematerializiranih vrednostnih papirjev na tem računu;
- Ponudniki trgovalnih računov potrošnikov ne smejo zaračunavati dodatnih stroškov za odprtje in zaprtje računa razen tistih, ki so določeni v tarifi KDD.

Določilo zakona torej omejuje stroške poslovanja s trgovalnim računom v odvisnosti od vrednosti delnic na njem, s tem pa posebej ščiti male vlagatelje. To je zelo pomembno v luči problematike zapiranja registrskih računov, saj je imelo letos poletni približno tri četrtine od 240.000 potrošnikov na registrskih računih vrednosti sredstev manjše od 1.000 evrov.

Nedavni pregled ponudbe in stroškov poslovanja s trgovalnimi računi, ki smo ga opravili pri Zvezi potrošnikov Slovenije z namenom olajšati potrošnikovo izbiro med ponudniki trgovalnih računov, je pokazal, da šest od desetih ponudnikov trgovalnih računov očitno ne sledi omejitvam, ki jih določa zakon, ampak potrošnikom zaračunava višje stroške. Tako na primer potrošnik s povprečno vrednostjo delnic na registrskem računu v znesku 3.000 evrov (vir podatka: KDD), ki bi moral glede na zakonsko določilo o omejitvah na letni ravni zanj poravnati ne več kot 15 evrov nadomestil, pri ponudnikih v povprečju poravnava strošek v višini 19,34 evra, pri najdražjem ponudniku pa 26,96 evra. Ker pa se redni stroški, ki so povezani s trgovalnim računom, pogosto zaračunajo v fiksnem znesku, preveliko zaračunavanje še toliko bolj bremeni male varčevalce oz. jih odvrča od tega, da bi še naprej varčevali v vrednostnih papirjih.

Ponudniki previsoke stroške zaračunavajo v obliki nadomestil, ki v zakonu niso izrecno navedena, zato za ta nadomestila po prepričanju ponudnikov ne veljajo zakonske omejitve. Tako npr. za redno poslovanje s trgovalnim računom ponudniki zaračunajo »nadomestilo za vzdrževanje evidenc stranke«, pri odpiranju računa pa »strošek vzpostavitve pogodbenega razmerja« ali »identifikacijo in pregled stranke in dokumentacije«. Po našem prepričanju je to nedopustna poslovna praksa z namenom izigravanja zakonskih določb, saj je namen zakona povsem jasen: določitev najvišjih stroškov upravljanja, kar je zapisano tudi kot začrtan cilj v obrazložitvi zakonskega amandmaja, s katerim se je to določilo preneslo v zakonodajo: določitev zgornje meje skupnih stroškov vodenja trgovalnega računa.

Visoki stroški poslovanja s trgovalnim računom, ki jih z dodajanjem novih nadomestil zaračunavajo nekateri ponudniki, po našem prepričanju niso le zakonsko sporni, ampak so tudi ekonomsko neupravičeni. Nadomestila ponudnikov namreč občutno presegajo nadomestila, ki jih ponudnikom kot svojim članom zaračunava KDD. Prav tako zaračunavanje previsokih nadomestil pomeni neloyalno konkurenco ponudnikom, ki spoštujejo zakonodajo in so svoje storitve potrošnikom pripravljene ponuditi po pošteni in konkurenčni ceni.

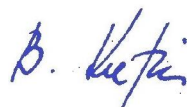
Seznanjeni pa smo tudi z odgovorom Ministrstva za finance na poslansko vprašanje z dne 6.7.2016, ki je pritrdilo praksi ponudnikov, kar je po našem mnenju napačna razlaga zakona. Zato dajemo pobudo, da kot poslanci z vložitvijo predloga za avtentično razlago zakona zahtevate, da se 4. odstavek 48. člena ZNVP-1 tolmači tako, da bodo potrošniki dejansko zaščiteni pred previsokimi stroški odpiranja, zapiranja in poslovanja s trgovalnim računom.

Z avtentično razlago omenjene zakonske določbe boste zagotovili spoštovanje zakona, ki ste ga sprejeli v Državnem zboru kot najvišjem zakonodajnem telesu Republike Slovenije in prepričali, da bi ponudniki ali izvršilni organi tolmačili zakon v nasprotju z njegovimi cilji.

Hkrati pa boste poleg zaščite več sto tisoč potrošnikov prepričali tudi izkrivljanje poštene konkurence na trgu trgovalnih računov.

V naprej se vam zahvaljujemo za vašo podporo in vas lepo pozdravljam.

Breda Kutin, predsednica

ZPS Zveza potrošnikov
Slovenije - društvo
Frankopanska ul. 5
SI - 1000 LJUBLJANA